

2026-09-02

Dnr X26-90264

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia
a.iu@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23)

Dnr A2026/00510

Rättsmedicinalverket (RMV), som har ombetts att yttra sig över ovan betänkande, vill med utgångspunkt i den verksamhet som myndigheten bedriver lämna följande synpunkter.

Avsnitt 12 När ska tolkavgift inte tas ut?

RMV:s rättsmedicinska verksamhet

I avsnitt 12.15 i betänkandet anges att om tolk används vid rättsmedicinska undersökningar som genomförs inom ramen för en förundersökning följer skyldigheten att använda tolk av rättegångsbalken. RMV uppfattar detta som att myndighetens ärenden om rättsintyg således inte omfattas av förslaget om tolkavgift. Detsamma bör i så fall gälla de medicinska åldersbedömningarna som myndigheten utför i brottmål inom ramen för en förundersökning. RMV anser att det i den fortsatta beredningen behöver klargöras om så är fallet samt vad som i så fall gäller när medicinska åldersbedömningar inte utförs inom ramen för en förundersökning utan enligt beslut av rätten.

RMV:s rättspsykiatriska verksamhet

Vid RMV är det framför allt i den rättspsykiatriska verksamheten som det skulle kunna bli fråga om uttag av tolkavgifter. Vid RMV:s rättspsykiatriska undersökningsenheter kan det förekomma ärenden enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). RMV tillstyrker förslaget om att tolkavgift inte ska tas ut i dessa ärenden.

Den huvudsakliga delen av den rättspsykiatriska verksamhetens uppdrag är dock rättspsykiatriska undersökningar enligt lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning och läkarundersökningar enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. Vidare utförs utredningar om risk för återfall i brottslighet enligt 10 § lagen (2006:45) om

omvandling av fängelse på livstid, utredningar om risk för att dömda begår nya brott av allvarligt slag enligt 12 kap. 6 § fängelselagen (2010:610) samt särskilda riskutredningar enligt 33 kap. 3 och 10 §§ brottbalken. Det förekommer också ärenden enligt häkteslagen (2010:611) i enlighet med vad som anges i 5 a § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning. RMV anser att tolkavgift inte heller ska tas ut i dessa ärenden och att de ska vara undantagna i den föreslagna lagen om tolkavgift. Skälen för detta är följande.

De undersökningar och utredningar som äger rum vid enheterna utförs enligt beslut av domstol eller Kriminalvården. De är inte frivilliga att genomgå och de personer som genomgår undersökningarna och utredningarna är i de flesta fall frihetsberövade. Det rör sig således om mycket ingripande ärenden för den enskilde och aktuella personer befinner sig i särskilt utsatta situationer. Kännetecknande för dessa personer är svår psykisk ohälsa och funktionsnedsättning, t.ex. psykos, svår autism eller intellektuell funktionsnedsättning, samt kriminogen problematik. RMV bedömer det osannolikt att uttagande av tolkavgift skulle stärka incitamenten för enskilda i dessa ärenden att lära sig svenska.

I avsnitt 9.9.3 i betänkandet görs bedömningen att en tolkavgift inte bör tas ut inom ramen för ärenden och mål om tvångsvård, förvar eller uppsikt då det varken vore lämpligt eller ändamålsenligt. Som framgår ovan gör samma skäl som anges i det avsnittet sig gällande i ärendena vid de rättspsykiatriska enheterna.

RMV befärar vidare att vetskapen om att tolkavgifter tas ut vid användande av tolk i aktuella ärenden skulle kunna försämra den enskildes samarbetsvilja med tolk i intervjusituationer vilket kan fördröja och försvåra informationsinhämtningen. Detta skulle kunna leda till fördröjda och försämrade bedömningar i RMV:s ärenden vilket i sin tur kan leda till fördröjning av rättsprocesser och myndighetsbeslut. Det är av stor vikt att rättssäkerheten i RMV:s rättspsykiatriska uppdrag säkerställs.

Avsnitt 22.2.6 Konsekvenser för statliga myndigheter, övriga statliga myndigheter

För uttagande av tolkavgifter kommer anpassningar behöva göras i RMV:s system. Vad sådana anpassningar kostar behöver utredas. Uttagandet av tolkavgifter kommer vidare att medföra en betydande administrativ börda för myndigheten och därmed högre kostnader även för administrationen. Detta gäller inte minst med tanke på att de personer som är aktuella i ärendena vid de rättspsykiatriska undersökningsenheterna inte sällan har begränsad betalningsförmåga och kan förväntas ovilliga att betala tolkavgifter.

Kapitel 19 Barn som tolkar

RMV tillstyrker förslaget om förbud mot att använda barn som tolk.

Övrigt

RMV har inga synpunkter på förslaget i övrigt.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Jenny Kvarnholt. I den slutliga handläggningen har tf. chefsjuristen Charlotta Hedefalk, ekonomichefen Elin Ericson, avdelningschefen för rättspsykiatri Jesper Svedberg och avdelningschefen för rättsmedicin Elias Palm deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Madeleine Keife Sköld.

Jenny Kvarnholt

Madeleine Keife Sköld